

OHSAS 18001.2007

Av Benny Halldin

Revision av OHSAS 18001

- Ny standard klar juni/juli 2007!
- Mer lika ISO 14 001.2004
- Mer tonvikt på Hälsa även psykisk sådan.
- Anläggningssäkerhet borttaget.
- Nytt avsnitt om hantering av ändringar.
- OHSAS refererar nu sig som en standard!
- Hänsyn taget till ILO/OHS.
- En tydligare riskhanteringsfilosofi.
- Krav på "grundorsaksanalys" vid avvikelser

Mer tonvikt på Hälsa även psykisk
sådan.

Definition 3:8 ill health:

Identifiable, adverse physical or mental condition arising from and/or made worse by work activity and/or work-related situation.

Nytt avsnitt om hantering av
ändringar.

Avsnitt 4.3.1 och 4.4.6

Management of change

Syftar till att fånga nya eller
annorlunda risker innan ändringar
har genomförts.

En tydligare riskhanteringsfilosofi.

Avsnitt 4.3.1

- B) Eliminera
- C) Ersätta med annan teknik
- D) Tekniska skydds anordningar
- E) Rutiner/instruktioner och varningssystem
- F) Personlig skyddsutrustning

En tydligare riskhanteringsfilosofi.

Jämför med Arbetsmiljölagen

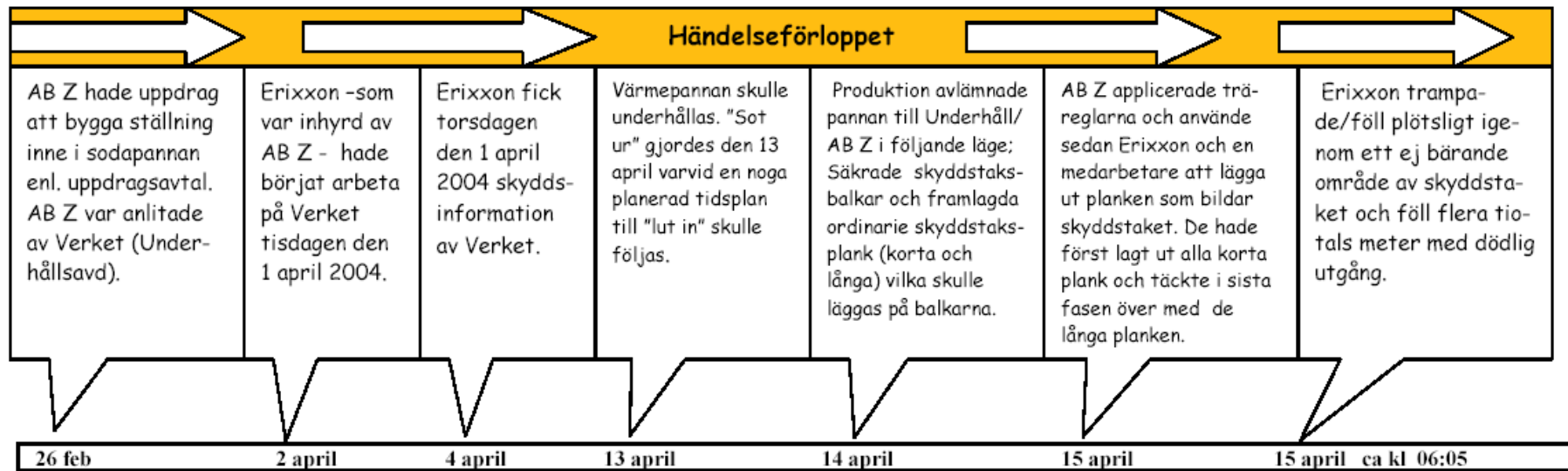
1. Risk förebyggs i ett så tidigt stadium som möjligt dvs redan i planeringsfasen - går inte detta →
2. Risk elimineras på etablerad arbetsplats tex substitution AML 3:2 - går inte detta →
3. Risk reduceras till acceptabel nivå - går inte detta →
4. Risk stängs in i lokal går inte detta →
5. Risk kapslas in i utrustning - går inte detta →
6. Risk skärmas av med säkerhetsdon, skyddsdon, ljusridå eller liknande - går inte detta →
7. Säkerhetsinstruktioner och säkerhets information AFS 2001:1 7 § + AML 3:3 SAMT
 - Personlig skyddsutrustning i kombination med pkt 1 är sista alternativet för riskhantering, jämför AML 2 kap 7 §

Krav på "grundorsaksanalys" vid avvikelser

Avsnitt 4.5.3.1

"RCA"

- a) Ta reda på underliggande brister.
- b) Identifiera behovet av korrigerande åtgärder
- c) Identifiera behovet av förebyggande åtgärder
- d) Identifiera möjligheter till ständiga förbättringar
- e) Kommunicera resultat av grundorsaksanalyser

**Skall-krav ;
Avvikelser**

Erixson har branschens kompetensbevis för ställningsbyggare.

- För kompetensbevis krävs att arbetstagaren skall ha jobbat minst ett år med ställningsbygge, därefter genomförs teori om 80 timmar varvat med praktik om 4 200 timmar. Kursen avslutas med ett teoretiskt prov som skall vara godkänt.

Arbete skall planeras och bedrivs så att fallolycka förebyggs men;

-Belysningen var inte tillräcklig.
-I arbetsmomenten förekom sedan flera år tidigare "vippändar" genom att de korta plankens livsfarliga överhäng förankrades med överlappande "plank" först i och med utläggningen av de längre planken.
(- Träreglarna var dåligt förankrade och samtidigt för "korta" invid pannväggen samt var deras anläggningsyta för liten - detta är troligen inte en avvikelse med koppling till olyckan.)

Ytsträvheten skall vara god så att halkrisiker är förebyggda men planken var inte bra som underlag;

- De var hala p.g.a. dålig rengöring
Vid risk för genomtrampning skall det finnas skyddsanordning mot fall men;
- Det saknades inne i sodapannan en naturlig appliceringsmöjlighet för användning av personlig fallutrustning samt det underläts att skapa sådan möjlighet t.ex. en vajerlivlina uppspänd genom sodapannan.

Särskilda skyddsåtgärder skall vidtas om det finns särskild risk för fall men;

- Det skapades ett livsfarligt genomtrampningsområde som inte var särskilt utmärkt eller någon annan särskild skyddsåtgärd.

Om betryggande skydd mot nedstörtning inte ordnas skall i vart fall säkerhetsbälte och lina användas

men; AB Z tillhandahöll i och för sig västar från Ekmans och lina men AB Z ansåg inte att man kan tvinga vägrande personal att använda utrustningen.

ISO 14001.2004

Syftet med att uppdatera ISO 14001

- Förtydliga texten
- Öka samstämmigheten med ISO 9001
- Förenkla för små företag

Innehållet i ISO 14001

- Inledning
- Kapitel 1: Omfattning
- Kapitel 2: Bindande referenser (inga ändringar här)
- Kapitel 3: Termer och definitioner
- Kapitel 4: Krav på miljöledningssystem
- Bilaga A (Informativ)
- Bilaga B: Korsreferens till ISO 9001:2000

Fokus på miljöprestanda & uppföljning

Vad är miljöprestanda?

Vad är ständiga förbättringar?

Organisationens prestanda –
ledningssystemets prestanda

Ur bilagan till nya ISO 14001:

”Förbättringar av miljöledningssystemet är avsedda att resultera i ytterligare förbättringar av miljöprestandan.”

Jämför:

- **Att inte upprätta miljömål**
- **Att inte uppnå upprättade miljömål**

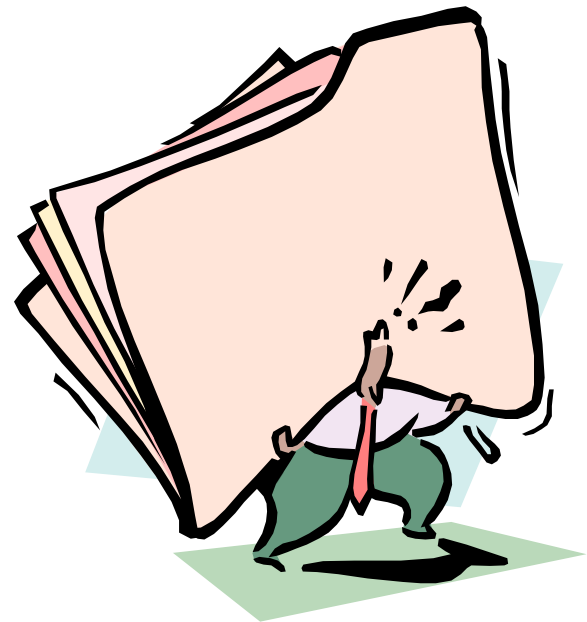
Fokus på ledningens roll?

Ur nya ISO 14001:

- Krav 4.6: Ledningens genomgång är mer detaljerat och fokuserat på resultat.
- ”Högsta ledningen skall...” nämns **bara** 3 gånger – ”Organisationen skall...” nämns 27 gånger.
- *Jämför ISO 9001!* Högsta ledningens ”skall-krav”.
 - ”...skall ge bevis på...”
 - ”...skall säkerställa att...”
 - ”...skall utse...”
 - ”...skall rapportera...”

Fler definitioner och förklaringar

- Begrepp som kan förvirra förklaras bättre, t ex ”redovisande dokument” och ”rutin”.
- Man ska inte längre behöva hämta information från annat håll, t ex ISO 9001 för att förstå ISO 14001.

Kapitel 4 i nya ISO 14001

4.1 Generella krav

4.2 Miljöpolicy

4.3 Planering

4.3.1 Miljöaspekter

4.3.2 Lagar och andra krav

4.3.3 Övergripande mål, detaljerade mål och **handlingsplaner**

4.4 Införande och tillämpning

4.4.1 Resurser, roller, ansvar och befogenheter

4.4.2 **Kompetens**, utbildning och medvetenhet

4.4.3 Kommunikation

4.4.4 Dokumentation

4.4.5 Dokumentstyrning

4.4.6 Verksamhetsstyrning

4.4.7 Beredskap och agerande vid nödlägen

4.5 Uppföljning

4.5.1 **Övervakning och mätning**

4.5.2 **Utvärdering av att lagar och andra krav följs**

4.5.3 **Avvikelse, korrigerande och förebyggande åtgärder**

4.5.4 **Redovisande dokument**

4.5.5 **Intern revision**

4.6 Ledningens genomgång

4.1 Generella krav

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall upprätta, **dokumentera**, införa, underhålla och **ständigt förbättra** ett miljöledningssystem enligt kraven i denna standard samt **bestämna hur den skall uppfylla kraven.**

Organisationen skall definiera och dokumentera omfattningen av sitt miljöledningssystem.”

4.2 Miljöpolicy

Ur nya ISO 14001:

”Högsta ledningen skall upprätta organisationens miljöpolicy och säkerställa att den, inom den definierade omfattningen av miljöledningssystemet:

- a)–d) inga ändringar i innehållet ...
- e) är dokumenterad, införd och underhållen;
- f) är kommunicerad till alla personer som arbetar för eller på uppdrag av organisationen;**
- g) är tillgänglig för allmänheten.”

4.3.1 Miljöaspekter

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall upprätta, införa och underhålla rutiner för att:

- a) identifiera de miljöaspekter som orsakas av aktiviteter, produkter och tjänster, **inom miljöledningssystemets omfattning** som organisationen **kan styra** och de miljöaspekter som den **kan påverka**. När detta görs skall organisationen ta hänsyn till **planerad eller pågående utveckling och nya eller förändrade aktiviteter, produkter och tjänster**
- b) avgöra vilka aspekter som har eller kan ha en betydande påverkan på miljön (dvs. betydande miljöaspekter).

4.3.1 Miljöaspekter

Ur nya ISO 14001:

” Organisationen hålla denna information **dokumenterad** och aktuell.

Organisationen ska säkerställa att den tar hänsyn till de

betydande miljöaspekterna när miljöledningssystemet

utvecklas, införs och underhålls.”

OBS! Inget om miljöutredning. Inget om värderingsmetod.

4.3.2 Lagar och andra krav

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall upprätta, införa och underhålla rutiner för att:

- identifiera och ha tillgång till **tillämpliga lagkrav och andra krav** som organisationen berörs av och som har samband med organisationens miljöaspekter
- **avgöra på vilket sätt kraven är tillämpliga på miljöaspekterna.**

Organisationen skall **säkerställa att hänsyn tas till tillämpliga lagar och andra krav** som organisationen berörs av när miljöledningssystemet upprättas, införs och underhålls.”

4.3.3 Övergripande mål, detaljerade mål och handlingsplaner

Ur nya ISO 14001:

Inga väsentliga ändringar i första stycket!

”Övergripande och detaljerade miljömål skall vara **mätbara när detta är praktiskt möjligt** och förenliga med miljöpolicy, inklusive åtagandena om att förebygga förorening, att följa tillämpliga legala och andra krav som organisationen berörs av och åtagandet om **ständig förbättring**.”

Inga väsentliga ändringar i tredje stycket!

4.3.3 Övergripande mål, detaljerade mål och handlingsplaner

Forts.

”Organisationen skall upprätta, införa och underhålla **en eller flera handlingsplaner** för att uppnå sina övergripande och detaljerade miljömål.

Handlingsplanerna skall innefatta:

- a) **ansvarsfördelningen** för att uppnå övergripande och detaljerade miljömål för relevanta funktioner och nivåer i organisationen
- b) **tillvägagångssätt, resurser och tidsplaner** för att uppnå målen.

OBS! Sista stycket i 4.3.4. är borttaget! (Se 4.3.1 miljöaspekter)

- **”För projekt som innebär nyutveckling och nya eller ändrade aktiviteter ... skall programmen anpassas så att även dessa kommer att omfattas av organisationens miljöledningssystem.”**

4.4.1 Resurser, roller, ansvar och befogenheter

Ur nya ISO 14001:

”Ledningen skall **säkerställa** att de resurser som är nödvändiga för att upprätta, införa, underhålla och **förbättra** miljöledningssystemet finns tillgängliga. Resurser inkluderar personresurser, intern infrastruktur och specialistkompetens, tekniska och finansiella resurser.”
(jämför 9001 kapitel 6)

Stycke 1 och 2 har bytt plats. Inga ändringar i gamla stycke 1.

”Ledningens representant skall ... **rapportera resultat och förslag till förbättringar** till högsta ledningen.”

Avsnittet om ledningens representant är i övrigt inte ändrat i betydelse.

Jämför ISO 9001! (Ledningens representant = medlem av ledningen)

4.4.2 Kompetens, utbildning och medvetenhet

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall **säkerställa att varje person** ... som kan orsaka betydande miljöpåverkan

har kompetens grundad på lämplig teoretisk och praktisk utbildning eller erfarenhet.

varje person = **anställd eller utför uppgifter på organisationens uppdrag**

Organisationen skall bevara tillhörande **redovisande dokument**.

4.4.2 Kompetens, utbildning och medvetenhet

” Organisationen skall

... identifiera utbildningsbehov som har samband med miljöaspekterna och miljöledningssystemet.

... skall tillhandahålla utbildning

... eller vidta andra åtgärder för att tillgodose sådana behov.

...bevara redovisande dokument. ”

... punkterna a)-d) är inte ändrade i betydelse. (Gäller anställda och andra som arbetar på uppdrag av organisationen.)

4.4.3 Kommunikation

Ur nya ISO 14001:

Första stycket och punkt a) och b) ändrade

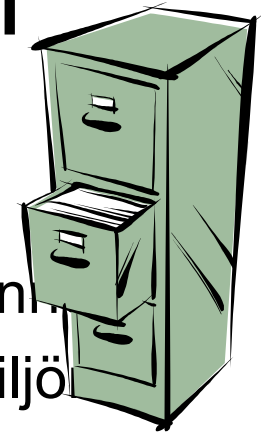

Andra stycket:

”Organisationen skall besluta och dokumentera sitt beslut om de betydande miljöaspekterna skall kommuniceras externt.

Om beslutet är att kommunicera externt, skall organisationen upprätta och införa metoder för detta.”

4.4.4 Dokumentation

Ur nya ISO 14001:

- ”Dokumentationen av miljöledningssystemet skall inkludera
- a) miljöpolicy och övergripande och detaljerade miljöplanering
 - d) beskrivning av miljöledningssystemets omfattning
 - e) beskrivning av miljöledningssystemets huvuddelar, hur dessa samverkar med hänvisningar till relaterade dokument
 - c) dokument, **inklusive redovisande dokument**, som krävs av denna standard
 - d) dokument, **inklusive redovisande dokument**, som organisationen funnit nödvändiga för att säkerställa verkningfull planering, utförande och styrning av processer, som har samband med organisationens betydande miljöaspekter.”

4.4.5 Dokumentstyrning

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen ska styra dokument ...”

” Organisationen skall upprätta, införa och underhålla rutiner för att:

- a) **Godkänna dokument m a p lämplighet** innan de ges ut;
- b) Granska och **efter behov uppdatera** dokument och på nytt godkänna dem;
 - Säkerställa att **ändringar och gällande ändringsstatus** för dokument är angivna;
 - Säkerställa att rätt version av tillämpliga dokument finns på de platser där de skall användas;

4.4.5 Dokumentstyrning

- a) Säkerställa att dokument förblir läsbara och lätt att identifiera;
 - Säkerställa att **dokument av externt ursprung**, som organisationen funnit nödvändiga för planering och tillämpning av miljöledningssystemet är identifierade, och att deras distribution styrs;
 - Förhindra oavsiktlig användning av utgångna dokument och identifiera dem på lämpligt sätt, **om de av något skäl bevaras.**

Sista stycket är borttaget!

• **OBS! Krav på datum borttaget. (se c))**

• **OBS! Krav på "arkiverade under viss tid" borttaget. (se g)**

4.4.6 Verksamhetsstyrning

Inga ändringar som ändrar betydelsen!

4.4.7 Beredskap och agerande vid nödlägen

Ur nya ISO 14001:

Organisationen skall ...

” ... ha rutiner för att ... identifiera nödlägen och olyckor som kan påverka miljön och planera för hur organisationen skall agera om sådana situationer uppstår.”

”agera vid inträffade nödlägen och olyckor och förhindra eller mildra negativ miljöpåverkan.”

”regelbundet gå igenom och där det behövs se över sin beredskap och sina rutiner”

”där så är praktiskt möjligt, regelbundet öva beredskap”

OBS! Inga krav på dokument!

OBS! Definiera ”nödläge” och ”olycka”

4.5.1 Övervakning och mätning

Ur nya ISO 14001:

“...underhålla rutiner för att regelbundet övervaka och mäta sådant i verksamheten som kan ha betydande miljöpåverkan.”

“Rutinerna skall omfatta dokumentering av uppgifter som redovisar:

- **organisationens miljöprestanda**
- **tillämplig verksamhetsstyrning**
- **överensstämmelse med mål”**

“...säkerställa att kalibrerad eller verifierad mätutrustning används och att den underhålls.

Redovisande dokument!”

4.5.2 Utvärdering av att lagar och andra krav följs

Ur nya ISO 14001:

4.5.2.1

”Enligt organisationens åtagande om att följa lagkrav, skall den upprätta
, införa och underhålla rutiner för att **regelbundet utvärdera att tillämpliga lagkrav följs.**”

Organisationen skall bevara **redovisande dokument** från den **regelbundna** utvärderingen.

4.5.2 Utvärdering av att lagar och andra krav följs

Ur nya ISO 14001:

4.5.2.2

” Organisationen skall **utvärdera** att den följer **andra krav** som den berörs av. Organisationen kan kombinera denna utvärdering med utvärderingen av att den följer lagar eller upprätta en separat rutin för detta.”

Organisationen skall bevara **redovisande dokument** från den **regelbundna** utvärderingen.”

4.5.3 Avvikelse, korrigerande och förebyggande åtgärder

Jämför ISO 9001 (8.5.2, 8.5.3)

Ur nya ISO 14001:

Rutiner skall finnas för att **hantera inträffade eller tänkbara avvikelser** och för att vidta **korrigerande eller förebyggande åtgärder** ...

4.5.3 Avvikelse, korrigerande och förebyggande åtgärder

Rutinerna skall **innefatta krav** på att:

- **Identifiera och korrigera** avvikelser och vidta åtgärder för att mildra deras miljöpåverkan
- Undersöka avvikelser, identifiera vad som har orsakat avvikelserna och vidta **åtgärder för att förhindra att avvikelserna upprepas**
- Utvärdera behov av **åtgärder för att förhindra avvikelser** och vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att avvikelserna inträffar
- **Dokumentera resultaten** av korrigerande och förebyggande åtgärder
- **Granska effekten** av korrigerande och förebyggande åtgärder

Åtgärder ändamålsenliga i förhållande till problemen.

Ändra dokumentation.

4.5.4 Redovisande dokument

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall upprätta och underhålla redovisande dokument **i den omfattning som behövs för att**

... visa att den uppfyller kraven i sitt miljöledningssystem

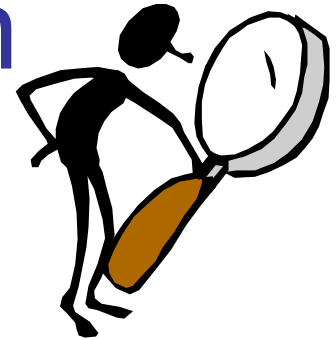
... och i denna standard

... samt för att kunna visa de **resultat som har uppnåtts.**”

”identifiera, förvara, skydda, återsöka, arkivera och gallra”

”tydliga, identifierbara och spårbara”

4.5.5 Intern revision

Ur nya ISO 14001:

”Organisationen skall **säkerställa** att **interna** revisioner av miljöledningssystemet genomförs regelbundet vid planerade tillfällen. ”

Inga ändringar i a) och b)

Inga ändringar i betydelsen i stycke 2.

Tillägg:

”Revisorer ska väljas och revisioner ska genomföras på sådant sätt att **objektivitet och opartiskhet i revisionsprocessen säkerställa.**”

Nyheter ledningens genomgång

- **Tydligare att fokus skall ligga på att följa upp möjliga **förbättringar**.**
- **Tydligare vilket **underlag** som krävs för att ledningens genomgång skall uppfylla sitt syfte.**
- **Tydligare att ledningens genomgång skall **myнна ut i beslut** om policy, mål och andra förbättringar.**
- Ur bilagan till nya ISO 14001: "Ledningens genomgång bör gälla hela omfattningen av miljöledningssystemet. Alla delarna behöver dock inte täckas omedelbart utan delarna kan ingå efter hand och genomgången kan genomföras över en tidsperiod."

4.6 Ledningens genomgång

Ur nya ISO 14001:

”Högsta ledningen skall utvärdera miljöledningssystemet **med planerade intervall**, för att säkerställa att det är fortsatt lämpligt, tillräckligt och verkningsfullt.

”Utvärderingarna skall omfatta en **bedömning av möjligheter till förbättringar och av behovet av ändringar** i miljöledningssystemet, inklusive ändringar i miljöpolicy och de övergripande och detaljerade miljömålen.”

”**Redovisande dokument** från ledningens genomgång skall **bevaras**.”

4.6 Ledningens genomgång

Jämför ISO 9001 (5.6.2)!

”Underlag för ledningens granskning skall omfatta:

Bland annat!

- Resultat från *interna* revisioner av miljöledningssystemet och utvärdering av hur organisationen uppfyller lagar och andra krav som den berörs av
- Information från externa intressenter, inklusive klagomål
- Organisationens miljöprestanda *OBS! Ordval!*
- I vilken omfattning mål har nåtts
- Status för korrigerande och förebyggande åtgärder

4.6 Ledningens genomgång

(underlag forts.)

- Uppföljning av åtgärder beslutade vid ledningens tidigare genomgångar
- Förändrade förhållanden, inklusive utveckling av lagar och andra krav som kan relateras till organisationens miljöaspekter

- Rekommendationer till förbättringar.

”Enligt åtagandet om ständig förbättring skall resultat från ledningens genomgång, inkludera beslut och åtgärder som rör eventuella förändringar av miljöpolicyn, av mål och av andra delar av miljöledningssystemet.”

SUMMERING

OCH

SLUTSATSER

ISO 14001 i förändring...

- Det blev en övergångsperiod på 1,5 år
- Mer lik ISO 9001:2000
- Mycket av det som kunde skapa missförstånd mellan ISO 14001 och ISO 14004 är bortrensats
- Mindre krav på planering och mer krav på uppföljning (prestandaindikatorer!)
- Mer tydligt krav på att utvärdera att man följer gällande miljöregler

ISO 18001 i förändring...

- Det blir en övergångsperiod på 2 år
- Mer lik ISO 14001:2004
- Mycket av det som kunde skapa missförstånd mellan ISO 14001 och ISO 9001 är bortrensat
- Mer tydligt krav på att utvärdera att man följer gällande lagar och andra regler.
- Mer likheter med svensk arbetsmiljödefinition.